

ELŐFIZETÉS:

Egész évre .. 12 kor.
Fél évre .. 6 kor.
Negyed évre .. 3 kor.

*
A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 50 fillér.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomtatásban fogadtatnak
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Vörösmarty-szobor.

Zombor, 1900. november 1.

A „Szózat“ koszorús költője születésének százéves fordulóját készül ünnepelni a nemzet. A költőt, ki zengő lantjával kicsalta régi dicsőségünket az éji homályból.

A költőt, ki imaszerű fenséges szózatában kiöntötte a nemzet egész szívét az isten trónja, a gondviselés, a történelem előtt, hogy azzal ünnepel ma is a magyar, azzal tiszteli gyászát, azzal tetézi örömet.

A Szózat mindenre hivatkozik, a mi újjászületési küzdelmében csak lelkesítheti a magyart, a remény és emlék, a hit és balsejtelem húrjain játsza, mindenbe az önbizalom és a nagyság érzetét vegyíti. Semmi csüggedés többé, bátran nézhetünk szembe a jövővel.

Emlékezteti a nemzetet a mult dicsőségére, előszámlálja epikai és tragikái nagy emlékeit, a kereszténységnek és szabadságnak tett szolgálatait: felhozza az örökös gondviselést, mely annyi viszontagságok közt, nem engedte megtörni életerejét, említi a jelen küzdelmeit, az ész, erő, szent akarat harcát.

Nemcsak nemzetéhez fordul, hanem Európához is, melynek eszméiért küzd nemzet, méltó helyet követel tőle a többi nemzetek között, a mult szolgálatait, a jelen törekvései díjában kéri a jövődőt, részvétet küzdelmei iránt, könyvet sírjára, ha veszni kell, de nem fog gyáván veszni: a temetkezés felett egy ország vérben áll.

A Szózat az ifjú Magyarország nemzeti himnusa lón, ma is az.

Nemzetünk 1848-ig a jövő jobb kor jóslatát hitte benne és mennél követelőbb, hevesebb lón vágyaiban, annál kevésbé háborította a nagyszerű halál sejtelmé.

Midőn a forradalom árja elzúgott: a jóslat teljesült, a nagyszerű halál bekövetkezett. A költő az iszonyú bukás romjain ihletett örületben mondotta el hatyúdálát, a „Vén cigányt“, vele érző újjáival tépte össze lantja húrjait, a szarnoki szívtelesség köszikláján darabokra törte lantját és elborult agyvelejét; de míg maga fekete reménytelenségbe süllyedt, fantasztikus kétségbeeséssel ostromolva e keserű csillag bomlott rendjét, csodás

divinációval a nemzetnek mégis azt énekelte elhaló hangján, hogy

Lesz még egyszer ünnepe a világon;
Ha majd elfárad a sorozóragja,
Akkor vedd fel újra a vonód!

Nem csalatkozott. A magyart ama nagy csapás nem ölte meg és midőn üdülni kezdett, a Szózat zendült meg ajkán és ez kiséri folyvást minden ünnepélyesebb pillanatát. A Szózat valóban mindaddig nemzeti ének marad, míg a nemzeti küzdelem, melynek szüleménye célt nem ér és a magyar létele önmagához méltóan nincs biztosítva.

Mikor a hegy indul a próféta felé, az nem csuda és nem talán az sem, hogy oly sokáig tartott, míg roppant teteme megindult. Mikor a nemzet tartozó adóját rója le egyik legnagyobb művésze és fájának egyik legfenségesebb megtestesülése iránt: egy percre fennakadunk rajta, mert hogy ez adóból adósság lett és Vörösmarty Mihály halála után negyvennégy esztendővel válik tette a gondolat, hogy a Szózat költőjének a nemzet fővárosában szobrot emeljen.

Az az országos mozgalom, mely a napokban megindult a nagy ember emlékezte körül, egyike a nemzet ama saját nagysága előtt való leborulásainak, melyekből még nagyobb emelkedésekre merítenek erőt és lendületet.

A negyedik parancsolat szól a nemzeteknek és hosszú életű a nemzet, a mely az ő teremő őseit tiszteli.

Mondják, hogy a szabadságharc gyászos vége után Vörösmarty meggyűlölte Szózatát és a retentő jóslatot, melyről mindenkinek ugy tetszett, hogy ime valóra vált, ki akarta törölni a kortársak emlékezetéből. Nem akart hinni a maga kassandraságában, nem akart hinni nemzete halálában, mert nem akarta, nem engedte, hogy ez a nemzet meghaljon.

Nem is halt meg!

A nemzeti ébredés nagy korszaka, melylyel egybenöve ragog felénk Vörösmarty alakja, ünnepi fényvel özönli be napjainkat, most aratjuk, a mit nagyjaink akkor vetettek, majd három emberöltő előtt.

Mikor letesszük Vörösmarty lába elé, a mit neki köszönhetünk: ugy érezzük, nem vagyunk hozzája méltatlanok.

Elmondhatjuk, hogy a kis néptöredék helyett, melynek lantod zengett, erős és egységes nemzet hajta meg előttd zászlaját.

A nyelv, a mely akkor csak a föld fiait volt és te leheltél bele erőt és zengzetet, ma az egész nemzet közkinccse.

Az ősi dicsőség, a melyet megelevenítettél, ma az iskolás gyermeknek mindennapos tanulsága és imádsága.

A magyarság, melyet te szegénységben és megalázottságban láttál, ma oly gazdag, hogy hálára is tellik neki.

Hála érte — néked!

A belügyminiszter és az anyakönyvvezetők. A belügyminiszter a következő körrendeletet küldte szét. 97.083 IX. Szigoruan utasítani rendelem újból is az anyakönyvvezetőket, hogy előirt hivatalos kötelességüknek nemcsak bettiszterinti betartását tekintsék feladatuknak, de azt is, hogy a hivatalos működésükre utalt község jogos és méltányos érdekeit a méltányosság legszélső határáig kielégítsék s különösen a kihirdetés végett jelenkezett feleket a házasságkötés ideje és módjait tekintetében előzetes szolgálatkés utbaigazítással lássák el s a házasságkötés időpontjának megállapításánál a helyi szokásokat szem előtt tartásák. A felügyelő hatóságoknak pedig kötelességévé tettem, hogy a most jelzett irányzat betartását éberan ellenőrizsék, az azzal ellentétes eljárás feletti panaszokat haladéktalanul vizsgálják meg s az ellen vétőket szigoruan büntessék.

Bíróági ügyvitel egyszerűsítése. A bírósági ügyvitel egyszerűsítése céljából Plosz Sándor igazságügyi miniszter tíz rendeletet bocsátott ki a napokban. Ez a tíz rendelet kiegészítője a kormány ismeretes akciójának, melylyel az ügykezelés egyszerűsítését akarja megteremteni. Az ügykezelést az igazságügyi szakban is hosszadalmassá és bonyadalmassá tették eddig azok a jelentések, melyeket gyakran igen jelentéktelen ügyekről a hivatali feljebbvalóknak fokozatosan egész a miniszterig tenni kellett. E mellett az apróbb, könnyen ellenőrizhető számfeljési tételeknek is a fórumok egész sorozatát kellett megjárniuk, míg az illetékes szakhatóságokhoz eljutottak, vagy pedig ily apróbb tételekről is, pusztán formáság kedvéért mindenféle fórumokat is értesíteni kellett, a melyek az érdemi elintézésben részt nem vettek. Az igazságügyi miniszter kiadott tíz rendelete hivatva van segíteni e fészekségeken. E rendeletek hatályon kívül helyeznek sok oly régebbi rendelkezést, melyek sok hiába való fogalmazást s még több leirői munkát kövéltek meg az igazságügyi hatóságoktól. Az igazságügyi hatóságoknak az igazságügyi miniszteriummal és egymással való írásbeli érintkezésének egyszerűsítése tárgyában a miniszter elrendeli, hogy bármily tartalmu

A „BÁCSKA“ tárcája.

Halottak napján.

Künn vagyok hát én is, künn a temetőben,
Itt domborodik a három sir előttem.
Meggyujtom én is a koszorús halmokon
Mécséim s kezemet imára kulcsolom.

Ajkaim a szókat morzsolják gépileg,
De szívem nem érzi, lelkem nem érti meg.
S amint a köny lassan aláfolyc arcomon:
Nem őket, nem őket, magamat siratom.

Rövid két év alatt hogy én mivé lettem!
Nem én állok már itt, csak egy árny helyettem,
Lelkembem a kétség, nem imádság, sem hit,
Tagadni kín neki, hinni nem hisz semmit.

S fölajdul a szívem, édes anyám érted,
Jaj, hogy hívó szómat többé már nem érted!
Tavits imádkozni, úgy mint egykor, régen,
Áldott szavaiddal nyugtasd meg kétségem!

Jóságos kezeggel gyógyítsd meg szívemet!
Add vissza, add vissza elvesztett hitemet!
Előttem, mögöttem mindentűt a halál,
Kiáltó szózatom visszhangra nem talál.

Ugy-e hogy nem halod? Ugy-e nem vagy lélek?
Ugy-e nincs, ugy-e nincs túl a siron élet?
Istenem, Istenem, nem bihetem mégse!
Végsőt lobban itt ott sírok pislá mécsé.

Vak homály szállja meg az egész temetőt.
Nincs ki vezéreljen engemet, tévelygőt?
Sírok között itt-ott kiabál a kuvik,
Hallgatom, mint kiált: hazudik, hazudik!

Porladjatok hát, ha sírban nincsen élet,
Örök álom, lassan kibékülök veled.
Legalább nem tudják, hogy mivé lettem én:
Porladozatok csak, porladj anyám békén.

Solty Gusztávné.

HALOTTAK NAPJÁN.

Két kis történet.

Már egészen besötétedett odaktinn. Fagyos, kellemetlen szél vonult az utcákon át, felkavarva a lehallott megsárgult faleveleket, néha-néha egy magányos esőcsepp is hullott alá, hogy később már sűrűbben szitálva borítsa el az egész mindenséget.

A villanyos lámpák fényözönbe borították az egész várost, kedélyesebb színezetet nyujtva a nyirkos, morgorva időjárásnak.

Lassan felhagyott a nehezkes szürke novemberi eső és a néptelen utcák mintegy varázstüresre sétáló, hangosan diskuráló embertömegek lettek felcsérelve.

Semmi sem emlékeztetett halottak napjára. Annak az egy pár szomorú embernek bánatos arkifejezését a tulsulyban levő jókedvű boldog arcok háttérbe szorították, a fájdalom s ohajok elenyésztek a hangos kacajok chaoszában.

Egy elbagyott szük sikátor emeletes házának egyik pincelakásában azonban még mindig sötétség uralkodik. Dohos levegőjű, nedves, kellemetlen sötét kis szobában négy kis gyermek üldögél elhagyottan, árván, egymás mellé húzódva, mint akik tudják, hogy egymáson kívül senkijük a világon. A legöregebbik nyolc éves Vica

türelmetlenül néz az ajtó felé, de szomoruan veszi tudomásul, hogy bizony még semmiféle lépteket nem hall. Mig végre nyílik az ajtó. Friss levegő csapja meg arcocskájukat, a folyosó gyenge fénye megvilágítja pilanatra a szobájukat.

Husz évesnek látszó, gyenge testalkatu halvány leány lép a szobába.

A kis gyermekek örömmel rohannak feléje, százféle kérdéssel elhalmozva, zaklatva.

— Mit hoztál Ilka?

— Mért jöttél oly későn?

— Gyujts gyertyát.

A leány végigsókolja őket, aztán egy árva gyertyaszállal megvilágítja a nyomorúságos szobát.

— Hoztam vacsorát gyerekek, friss cipő, jó sonka, kinek kell?

Ehes sáskahad gyanánt rohant rá a négy apróság. Ilka kiosztotta mindegyiknek azt a keveset, ami részenként kijutott és gyönyörűséggel nézte a mohó falatozást.

— Siessetek gyerekek, mert ma nem feksztünk le korán, felöltöztünk melegen és elmegyünk.

— Hová Ilka néni?

A fiatal leány sápadt arcára egy forró könyv pereg. Zokogásba ful a hangja, nem tud felelni, a négy kis apróság csak nézi, nézi, aztán gyerekes ösztönrel, öntudatlanul is vele tartanak.

De Ilka erőt vesz magán, felkel, kopott meleg gúnyába takargatja gyenge tagjait; magára is dob egy nagykendőt, hogy meg ne fázzék, mi lenne különben a négy kis árvával, kiket himzéséből neki kell keservesen eltartani.

Felvesz az asztalról egy csomagot, kipakolja és hogy a gyerekeknek némileg jó kedvet szerezzen, felosztja közöttük.

— Vica kap négyet, Mari hármát, Pista kettőt és Palika pedig egyet.

Tisztogasd szájadat és fogaidat
naponta reggel és este a legjobb-
nak elismert 20-6

MENTHOLOS

szájvizzel és fogporral, akkor fogaid szépek és egészségesek
maradnak!

Szájviz üvege 1 kor. 20 fill., a fogpor doboza 1 korona.

Kapható Tarczay István gyógyszerárában Zomborban, Kossuth-utca.

headványok, jelentések, átiratok külföld nélkül, a megszólítás mellőzésével tárgyas rövidséggel és szabatosan szerkesztendők. Minden headványt „olvasható aláírással” kell ellátni. Az egy oldalnál hosszabbra nem terjedő jelentéseket és átiratokat félíven kell kiadni. Ugyancsak a miniszter az igazságügyi miniszterium egyes osztályainak érintkezése nézve szintén tisztes utasítást adott. Az írásbeli munkát itt is csak a föltétlenül szükséges dolgokra redukálták. Most dolgozzák ki a pénzkézeltés és számvitel egyszerűsítésére vonatkozó szabályzatot. A bíróság ügyvitelének egyszerűsítése és gyorsítása iránt pedig majd az új peres eljárás életbe lépésével egyidejűleg fognak intézkedni.

Császka György üdvözlése.

Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága szeptember hó 21-én megtartott közgyűlésein egyhangú lelkesedéssel azon határozatot hozta, hogy Császka György Kalocsa nagynevű érsekét, egyházmegyénk kegyes főpásztorát ötven éves áldozári jubileuma és a Lipótrend nagykeresztjével történt legfelsőbb kitüntetés alkalmából a vármegye és város közönsége nevében küldöttség által fogja üdvözölni.

Az erre megválasztott küldöttség eme megbízásában mult hétfőn járt el és Kalocsán tisztelt Császka György érseknel.

A küldöttség fogadtatásáról és az üdvözlés lefolyásáról a következő tudósítást vettük.

A küldöttséget báró Vojnits István főispán vezette és abban a következők vettek részt a vármegye képviselőiben:

Bezeredy István, gróf Chottek Rezső, Czálinger József, Dungserszky György, Dungserszky Gedeon, Dungserszky István, Eigel József, id. Ertl János, Fernbach Antal, Hadzsi János, Heinecz Albert, dr. Hofbauer Miklós, Jovánovits Mladen, Karácson Gyula, Kovátsits Máté, Latinovits János, Latinovits Pal, Latinovits Géza, dr. Mikosevits Kanut, dr. Molnár Károly, Pankovits Ottó, dr. Pavlovits Simon, Piukovits József, Popovits Sebő, Popovits V. Todor, Pribil Ernő, Roekenstein Nándor, Roheim Károly, Sándor Bela, dr. Schneider Károly, Szárics Bertalan, gróf Széchenyi Emil, Szilágyi Mór, Trischler Xav. Ferenc, Városy Károly, Zákó Milán.

Zombor sz. kir. város képviselőiben:

Dr. Alföldy Árpád, dr. Balogh Ernő, Falcione Gusztáv, Fejér Gyula, Gräff Nikáz, dr. Grünner Samu, Györfly Géza, Hauke Imre, Koczkar Zsigmond, Széchenyi József, dr. Thurszky Zsigmond, Vukisevits Péter, dr. Vujits János, dr. Zákó István, Zsuljevits Ernő.

Az utazás.

A küldöttség hétfőn a reggeli gyorsvonattal, melyhez két külön direkt vasúti kocsi volt csatolva, indult el városunkból Kalocsára.

Az előkelő társaság pompás hangulatban töltötte az utazás alatt idejét a vonaton, a hol a küldöttség vezetője báró Vojnits István főispán fényes reggelivel vendégelte meg a tagokat.

A vonat félegy óraker érkezett meg Kalocsára és a küldöttség tagjai szállásukra siettek átöltözködés végett.

A fogadtatás.

Császka György érsek délután két óraker fogadta a valóban előkelő küldöttséget, melynek tagjai közül igen sokan festői, csillogó díszmagyarban jelentek meg. Midőn az érsek az érseki aula dísztermébe lépett, a félkörben felállt impozáns küldöttség lelkes éljenzéssel fogadta.

Báró Vojnits István főispán a küldöttség élére állva, a következő nagyhatású beszédet mondotta:

A főispán beszéde.

Nagyméltóságú Érsek! Kegyes Főpásztorunk! Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város közönsége a Nagyméltóságod kiváló személye és áldásdús

működése iránt mindenkor táplált őszinte tisztelet és nagybecsülés érzelmeinek spontán megnyilatkozását tanusította mult hó 21-én, midőn eme törvényhatóságok róm. kath. lakosai ktltsóleg is, míg azoknak más ajku és vallásu polgárai szivteltek azon alkalomból, hogy a mennyei Mindenható Nagyméltóságod áldozárságának felszázados évfordulóját jó egészségben megérni engedte.

A nagy és kiváló férfiak osztályrésze rendszerint embertársainak tartózkodó félelme vagy őszinte szeretete, a szerint amint az vagy csak hatalmát érezteti, vagy pedig magasatos eszmékért lelkesedve, nagy elvekért küzd; az emberiség javára él, fárado és áldoz.

Széles e haza határain túl is köztudomásu, hogy Nagyméltóságod vezérével e kettő közül az emberi sziv legemesebb érzelme a jótékonyág és emberszeretet; Nagyméltóságod hosszú, tett- és áldásdús működése, minden ténykedése arról győz meg bennünket és fényes beigazolása annak, miszerint minden egyes eme magasatos eszmék érvényre jutására, elérésére irányuló törekvés Nagyméltóságodban nemcsak hathatós támogatást talál, hanem azokat — áldozatkészséget és fáradságot nem kímélő teljes odaadással — istápolja is és ezáltal szeretett hazánk fényét emeli, érseki egyháztartományának szellemi felvirágoztatását előmozdítja; a szegények és árvaik könnyeit letörli.

Nagyméltóságú Érsek! Kegyes uram! Nagyméltóságod Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város közönségét is kegyes volt szeretetének és áldozatkészségének számos felbontatlan kapcsaival szívéhez fűzti, — és ezzel törvényhatóságaink osztatlan, soha meg nem szűnő háláját és szeretetét — az emberek és népek legerősebb kötelékét — magának biztosítani.

Eme érzelmek hatása alatt és lelkesedve Nagyméltóságod lángoló és a magyar névnek mindenütt dicsőséget szerző hazaszeretete által, törvényhatósági bizottságaink közgyűléseiből kiküldött és bizottság utján a legmélyebb tisztelettel adja át Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város közönsége vallás, nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül Nagyméltóságod, mint Asztrik Pal, Tomory, Kolonich, Széchenyi és oly számos, jelességekben tündöklő egyházejedelmek méltó utódjának igaz és benső szeretetből eredő üdvözlését, azon kérelemmel, hogy bennünket magas jóindulata és jószág szeretetével továbbra is megajándékozzon kegyeskedjék! Az Isten tartsa, az Isten éltesse Nagyméltóságodat!

Az érsek válasza.

Császka György érsek, kit a gyönyörű beszéd látogatlag meghatott, a következő beszéddel válaszolt.

Meghatva mondom köszönetet a megtisztelő üdvözlésért, és szerencsekívánatokért, melyeket Méltóságod, mint Bács-Bodrogh megyének és Zombor sz. kir. városnak mélyen tisztelt főispánja ötven éves áldozári jubileum és a Lipótrend nagykeresztjével történt legfelsőbb kitüntetésem alkalmából oly ékes szavakban tolmácsolni méltóztatott.

A mi újabb közjogi átalakulásunk megszüntette ugyan azt a régi hivatalos kapcsolatot, melyben a kalocsai és bácsi érsekek, mint örökös főispánok a vármegyével állottak, de nem szűnt meg ez által az lelki kapcsolat, melyet a főegyházmegyém területén levő vármegyének hatóságai, nemes közönsége kedves hűveim iránt érzett benső vonzalomban állandóan apolni és fejleszteni mindig egyik legfőbb kötelességemnek tartottam.

Ezt fogom tenni a jövőben is, remélvén, hogy e megye tisztelt közönsége szintén állandóan viszonzza ezeket az érzelmeiket, mert az ekként létező összhang, és kölcsönös támogatás által egy nagy célt mozdítunk elő: a haza javát.

Kívánom, hogy az Isten bőséges áldásában része sitse a küldöttség tagjait kedves családjakkal és összes bácsmegyei hűveimmel egyetemben.

Az érsek beszédére fölhangzott éljenzések elhangzása után báró Vojnits István főispán bemutatva a küldöttség tagjait — és az érsek, kit ezen fényes tiszteleg mélyen meghatott — a küldöttség valamennyi tagjával igen szívélyesen társalgott.

— Esik az eső méltóságos asszony!

— Ah még ez is — felel boszusan — no mindegy.

Átsiet öltöző szobájába és egy félóra mulva utra készen az ura szobája felé tart.

— Gondoskodtál róla Béla, hogy szépen legyen a sir diszítve?

— Szóltam a kertésznek, azt hiszem kiválik a többi közül.

— Szegény Margitka most már tíz éves lenne — és a visszaemlékezés egy árva könnyet csalt ki szeméből.

— Szegény leányom — felel elrészkenyülve az apa — ma négy éve...

Egy ideig szóltanul bámulnak az íres levegőbe, majd a méltóságos ur becsöngeti a kocsi.

— Fogjon be, a temetőbe megyünk.

— Igen — szól az asszony — az okos lesz, ilyen sárban nem tehetem tönkre a ruhám.

Elindultak.

A temetőr a sirhoz vezeték; a díszes sir látára meglepetve kiált az asszony fel: nagyon szép. Majd a multra révedező tekintettel a márvány síremlék mellé áll, imát rebegnek ajkai és zsebkendőjét szeméhez nyomja, hogy a könnyeit letörölje vele.

A férj is meghatottan áll egyetlen gyermekének sírhelye mellett. Egy hirtelen keletkező szélroham felrázza őket merengéstől és majdnem egyszerre kiáltanak fel: kocsis.

A kocsis előáll, ök pedig egy utolsó pillantást vetve a sirra, hazabajtatnak.

Barátságos meleg szoba fogadja őket, az asztal vacsorához felterítve. Feldertült a tekintetük.

Az asszonyka ledobja a köpenyt magáról és hidegtől dermedt tagokkal a kemence mellé áll.

— Hála Istennek, csak ha itthon vagyunk. — Mi is van ma — kezdé később — mit is adnak a színházban, érdemes lenne elmenni?!

Edith.

A díszebéd.

Az érsek a küldöttség tagjait ebédre hívta meg. Az ebéd az érseki palota díszes éttermében fél öt óraker vette kezdetét. A negyedik fogásnál az érsek felémlekedett helyéről és a következő fölköszöntőt mondotta:

Szívemből örülök, hogy a Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város küldöttségének igen tisztelt, kik a főispán ur Ó méltóságának nagybecsült vezetése alatt eljötték engem ötven éves áldozári jubileumom, és legfelsőbb kitüntetésem alkalmából üdvözölni, asztalomnál vendégeimül tiszteletem.

Mélyen megindulva mondtam ezért az üdvözlésért köszönetet, s most engedjék meg, hogy poharat emeljek annak az együttérzésnek hatalmas erejéért, melynek át kell hatnia ez országunk, s így ennek a nemes vármegyének is összes polgárait, hogy ha sikerrel akarjuk munkálni édes hazánk javát.

Ezt az együttérzést látom én nyilvánulni ez alkalommal, s adja az Eg, hogy ez az együttérzés a hivatalos és társadalmi életnek minden terén állandó és áldásteljes legyen.

Poharat emelek Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város anyagi és szellemi felvirágzására, a mélt. főispán és a többi itt jelenlévő Méltóságos, Nagyságos és Tekintetes urak, és családjaik jóléért Isten bőséges áldását és oltalmát kérve, kívánom, hogy mindnyájan éljenek.

Az érseket Karácson Gyula alispán és Hauke Imre polgármester köszöntötték fel lelkes szép szavakkal.

A díszebéd menüje:

Consommé leves.

Rántott lusostekeres.

Szeldelt tok tartárral.

Vesepecsenye pürével.

Szarvasgerinc gomba mártással.

Virágkel vajjal.

Fácán befőttel és salátával.

Kevert fagyalt.

Gyümölcs, sajt, kávé.

Pezsgő. Tokaji bor.

A díszebéd hét óráig tartott. Asztalbontás után az érsek a legszívélyesebben társalgott vendégeivel, kik kilenc órára theára voltak hivatalosak. A theastélyre a társaság egyik része meg is jelent, más része pedig szíves, vendégszerető kalocsai házigazdáinkal töltötték el az időt a vonat indulásáig. A 12 óra 10 percker induló vonattal a küldöttség visszautazott Zomborba.

Ujdonságok.

Halottak napja.

Minden évben felvirrad egy nap, mely oszthatlanul a halottaké, mikor a sirban porladozókról iránti kegyelet kétszeresen szállja meg minden halandó keblét. Mindenki siet ki a temető kertjébe. A paradicsom kertje volt az első, ez a második; onnét kiűztek, de innen nem űzi ki őket senki sem. A halál a legnagyobb hatalom; világhódító, fejedelmek porba hullanak előtte ép úgy, mint a földönfutók és koldusok. Mely titok borítja tartományát, örök sejtetem marad az, ami a siron tul történik. Csak egy vonal, egyetlen lépés választja el a halál birodalmát ettől a világtól s rejtelmeibe mégis csak az pillanthat, ki e világra nézve örökre lezárta szemét; annyi azonban bizonyos, hogy a kiengesztelődés és egyenlőség országa: a szarnok hódító és a szabadság vértanúja megfér egymás mellett; irigykedő vetélytárs, ennéleg nem háborgatja a jószívűek, jamborok sirjait. Ennyi az egész, amit tudunk, mert a tulvilágiak nem közölnek, nem árulnak el semmit az örökkévalóság titkaiból; vagy megmérhetlen boldogságban usznak, ami között feledik e gyarló világot, vagy — ami nem valószínű — igen szenvednek s ennek megismertetésével nem akarják az élet kinjait öregíteni. Az elhunytak végkép szakítottak a világgal, de nem úgy az élők; ezek fentartják az összeköttetést, felkeresik a sírokat, szólnak hozzájuk a sziv, a fájdalom, a vallás hangján és buzgó imákat rebegnek, magasatosan, megbatón, hogy meghallgattatást nyerjen az Egk Uránál. A kertek díszeit, az ősz utolsó virágait letépik, kegyelettel tesznek a sírokra koszorukat s kivilágítják a szeretet és megemlékezés jelétül. A temető kivilágított kerté alakul át; a látogatók százezrei tolongnak a fő- és mellékutakon, a sírokat ábítatoskodók veszik körül. Minden sirnak van története; megdöbönt, idegfeszítő, megható, kétségbeejtő és egyszerűen szomorú. Az élet tragédiái, regényei, valamint legszebb költészete, legkitűnőbb alkotásai s legegyszerűbb prózái itt érnek véget. A világirodalom összes könyveiben nincs annyi fájdalom, költői szépség és regényesség leírva, mint amennyit e hantok eltakarnak. Hány urnak nehez a márvány emlék s mennyi korbadt fakeszt érdemelné, hogy helyébe szobrot emeljenek!... de a halottaknak ez mindegy... Málva.

Kitüntetés. Ó felsége a király Virter Lajos dr. váci székesegyházi nagyprépost, címzetes püspöknek — Vértési Károly zombori ügyvéd, kiváló írórságunk nagybatyjának, — az egyház és köztgy. terén szerzett érdemeinek elismerésül a másodosztályú vaskorolarendet adományozta.

Elöléptetés. Ó felsége a király Sulyok Mór m. kir. honvédszázados, zombori földinket m. kir. őrnagygyá léptette elő.

Katonai kinevezések. Ó cs. és kir. felsége a 23. cs. és kir. gyalogezredben kinevezte, őrnagyokká: szentmiklósi és óvári Pongrácz Henrik és Schreder Ferenc első osztályú századosokat; első osztályú századosokká: Kéry Ferenc és Telcer Vince másodosztályú századosokat; alhadbiztosokká: Fratz Agoston százados és Stausich Sándor főhadnagyot; főhadnagyokká: Wehrfesti Armandola Ede, Bartos József, Fischer Lajos, Ditzó Puskas Lajos hadnagyokat és végül hadnagyokká: Paica Leo, Nacher Gottfried, Schindler Henrik és Prack Antal tiszthelyetteseket.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Turkovits Emil zentai járásbíróági aljegyzőt, a zentai járásbíróág mellett alkalmazott ügyészégi megbízott állandó helyettesül rendelte ki.

Nyugdíjazás. Ó cs. és kir. felsége dr. Klemm Szilárd a 23. cs. és kir. gyalogezred ezredorvosát, a ki városunkban állomásozott, a nyugdíj állományba helyezte.

Pályázat. A titeli járásbíróágnál aljegyzői állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 2 hét alatt adandók be.

— Nini gyertya — szólalnak fel egyszerre — gyertya; minek kell a gyertya?

— Majd meglátod Vicus, csak vigyázzatok.

Elindulnak, a gyerekekkel bajos gyorsan baladni, pedig a temető messze van még; majd az egyik, majd a másik bámul meg egy fényes kirakatot, egy szines lámpát, vagy egy felprémezt illatos kis kollégát.

De végre célt érnek. A gyertyákat elszedi a gyerekektől, egy elhagyott sirra helyezve, meggyújtja őket.

A gyerekek nézik, nem tudják mi ez? a sok fel-díszített sirhalom figyelmüket megragadja. A legkisebb azonban, akit még e szokatlan dolgok sem tudnak ébren tartani, Ilka ölében elalszik. A többi három pedig mulatóságnak találva a nagy fényességet, nevet, kacag, örül.

Csak akkor hallgatnak el, mikor látják, hogy Ilka néni nem tart velük. Milyen furcsa is! Ilka néni letérdel, koszort tesz a keresztre, imádkozik; mindez nagyon mulatságos tudatlan kis szivűknek; még akkor is kacagnak, mikor Ilka sorba térdelteti őket, összeteszi kacsójukat. Nézik Ilkát, vajjon mi lesz ennek a játéknak a vége?

Hanem mikor azt látják, hogy Ilka kétségbeesve borul a sirra és megfedkezék magáról, zokogásba fult hanggal, szinte őrvöngve kiáltja: „anyám, édes apám, mért hagytatok bennünket egyedül”, akkor az ő arcocskájuk is lassan-lassan komolylyá változik és ök is sirni kezdenek. Mintha érteni kezdenék, mintha éreznék, hogy akit mamának, apának kellene szólítani, az itt fekszik kűnn, hangosan zokognak ök is, ártatlan szivük egész melegével:

— Anyuskám — apuskám — Ilka néni!

Az exotikus virágokkal dusan díszített illatos rózsaszínű boudoirban egy selyemszalag, csipkehalmozba burkolt női alak ringatja magát a hintaszéken.

Kíváncsian az órára tekint, majd hanyagul oda-dobja az érdekes regényt, amelyet kezében tartott és lustán, ajakán egy diszkrét ásitással felkel.

— Hat óra, talán már öltözhetek. Mari — kiált ki a komornának — a szűrke prémes kosztümömet készítse elő. Hideg van odakűnn?

Villamos világítás. Zombor város által a villamos világítás berendezésére hirdetett pályázat folyó hó 1-én lejárt. Pályázati ajánlatokat Ganz és társa, Siemens és Halske, Österreichische Schückert Werke és az egyesült villamosági részvénytársaság cégek adták be. Az ajánlati összeg 400—500.000 korona között változik.

Toronyzene. A zombori filharmonikusok társulata által a mai estére hirdetett toronyzene — tekintettel halottak napjára — jövő péntekre halasztott.

Színházi műsor. Vasárnap: Szókimondó asztalosság, hétfőn: Hazi béke, kedden: Bolond, szerdán: Kis szökevény, csütörtökön: Becstület, szombaton: Hoffmann meséi, vasárnap: új Szulamith.

Kápolnaszentelés Garán. Vasárnap szentelte be Vojnits Dániel bajai apát, Morvay Imre bajai, Frech Adam vaskuti káplánok és Ribovics Andras garai plébános segédlete mellett Garán Gatti Mihály és neje Mészáros Veronika ottani gazdag lakosok által épített új temetői kápolnát. A kápolna tervezője Lux József szántai építőmester, a kápolna belsejét Haasz Gyula zombori festő festette, a kápolna oltárt pedig Heckenast János birneves szombathelyi oltárépítő készítette. Kernyaja, Gákova, Csataalja, Vaskut s más községekből idesereglettek a hívek, bár az előző napi eső nagyon sokat visszatartott. Az ünnepélyt emelte a garai lövészek díszszakasza és a zenekar, mely utóbbi ugy az uton, mint a kápolnánál szép egyházi énekeket adott elő. Az ünnepély véget ért, melyre Maison Mihály rigyicai esperes plébános is megjelent, következett a díszlakoma a derek Gatti családnál, hol persze magyar felköszöntőkben sem volt hiány. Ezuttal megemlítjük, hogy a kápolna 8000 koronába került.

Tanítógyűlés. Bács Bodrogh vármegye községi tanítóegyesületének apatini köre október hó 24-én tartotta meg rendes őszi gyűlését Prigl-Szt. Ivánon. Ney György, a prigl-szt. iváni tanítótestület egyik tagja jól sikerült gyakorlati tanításon bemutatta, mint kell a III. osztályban a gyermekeket a mutató névmásokkal megismertetni. A mily szép volt tanítása, oly kellemesen meglepő a már elért eredménye, mely bármely tiszta magyar anyanyelvű iskolának dicsére vált volna. Az első tételre: „Mily eljárás kövessenek a népoktatási intézetek, hogy tanítványaikban minél hathatósabban fejlesszék ki a magyar nemzeti öntudatot?” három pályázó volt. Mind a három munkát felolvasták s a köri gyűlés a Kék Lajos dr. által kitűzött 20 korona pályadíjat Orehoja Bela bodrogh-monostorszegi kartársnak ítélte oda s a nemesszívű ajándékoznak jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott. A második tétel: „Mi módon tanítandó az elemi népiskolában egy szabaddé, mint a mértani rajz, hogy annak minél nagyobb gyakorlati értéke legyen?” — kidolgozták: Tuscher Ignác, Vahl Ignác, Farkas Ferenc, Németh Imre és Postai K. János. Többek hozzászólása után a köri gyűlés határozatban kimondja, hogy a rajzot ezután a pontozott és kockázott rajzfűzetek mellőzésével fogja tanítani. A tavaszi ülés helye Bezdán; a tárgyalando tétel: „A nyugdíjtörvény revíziója” és „A gazdasági ismétőliskola”. A tárgysorozat végére érven, Weigang János, a kör elnöke a maga és tisztársai nevében megköszöni a beléjük helyezett bizalmat s tisztességüket mindnyájuk nevében lemond. Egyben sajnálattal jelenti, hogy kötelességei ezennel más irányban annyira lefoglalták, hogy legjobb akarata mellett sem fogadhatná el e megisztelő állást. E kijelentés dacára is a köri ülés egyhangúlag Weigang Jánost kitalja ki újból elnöknek. És csak aztán alakult át tisztújító üléssé, mikor Weigang János többszöri felszólítás után is következetesen megmaradt kijelentése mellett. Jakobb Elek korelnök tapintatos vezetése mellett lelkesedéssel megválasztják elnöknek: Treer János prigl-szt. iváni igazgatót, alelnökké Molnár Gábor gombosi igazgatót, jegyzővé Lippert Ferencet, pénztárossá Ney Györgyöt, ellenőrré Vogl kartársat, választmányul a prigl-szent-iváni tanítótestületet. Az újonnan megválasztott elnök megköszönve a váratlan kitüntetését, indítványozza, hogy a kör volt elnökének Weigang János urnak érdemei jegyzőkönyvbe iktattassanak s odaadó munkálkodásáért elismerésünket és köszönetünket kifejezzük. Ezen indítványt a kör egyhangú lelkesedéssel határozattal emeli. Sajnálattal nélkülözzük majd a jövőben a kipróbált régi, bölcs vezért, de bizalommal reméljük, hogy új vezetőink lelkesedése, ügyessége és soha nem laukadó buzgalma diadalról diadalra vezeti körünket. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Beszámolás a bajai kiállításról. A Baján rendezett nagy sikerű helyi iparkiallítás intéző bizottsága a napokban ülést tartott. A bizottság Hegedűs Aladár dr. polgármester elnöke alatt a beszámoló jelentéseket vette tudomásul, melyeket Weisz Nándor tanácsnok terjesztett elő. E jelentések azt igazolják, hogy a bajai iparkiallításnak az erkölcsi mellett nagy anyagi sikere is volt. Egyrészt abban, hogy a résztvevő iparosok tulajdonban vevőket találtak a készítményeikre, sőt újabb megrendeléseket kaptak. Másrészt abban, hogy mivel a díszes kiállítást az állami tanítóképződe helyiségeiben és néhány külön épített csarnokban a legtakarékosabb módon, igen szerény költséggel rendezték, a kis helyi tárlat jövedelméből még aránylag tekintélyes összeg maradt fenn. Mindössze 16,313 korona bevétel volt a kiállítási alapnak és betudva a kalauz-kötet kiadását is, az összes költségek 9123 koronát tettek, úgy, hogy a rendelkezésre álló fölösleg 7190 korona, melyből azonban a kiállítási érmék és okmányok költsége lesz még fedezendő, míg a fölösleg, tehát több, mint ötezer korona valamely, a bajai ipartestület meghallgatása mellett kijelölendő ipari közlelra lesz fordítandó. Határozott a bizottság az érmék és okmányok elkészítéséről is. A kiállító iparosok közül diszoklevelet kap 22, arany érmét 41, ezüst érmét 99, bronz érmét 110 iparos, vagyis 272 kiállítót tüntetett ki a jury. Még egy ülést tart az öszs-jury, hogy megállapítsa azon diszoklevelek sorozatát, melyek a kiállítás rendezése körül érdemeket szerzett férfiaknak lesznek adandók. A diszoklevelek és érem-okmányok rajzát Gáspár János bajai főgymnáziumi tanár készíti el és a bemutatott, igen sikerült vázlatok megnyerték a bizottság tetszését.

Polgári iskolai tanárok gyűlése. A vármegyei polgári iskolai tanárok egyesületének választmányi vasárnap gyűlést tartott Ujvidéken Bruck Ferenc elnöke alatt. A választmány megállapította a közgyűlés határidejét és tárgysorozatát. Ezen határozat szerint a közgyűlést december 8-ik napján Ujvidéken fogják megtartani a következő tárgysorral: elnöki megnyitó, az or-

szágos nyugdíjtörvény revíziója, a polgári iskolák új vizsgarendje, a polgári iskolák reformja és egy szabadon választott tétel.

Dalestély. „Zombori kaszinó-egyleti dalárda” 1900. évi november hó 10-én, a polgári kaszinó-egylet helyiségében ez évi III. alapszabályszerű dalestélyt rendezi, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. Bellini, Norma-Nyitány. Zenekar. 2. Kovácz E., Suhog a szél. Férfikar. 3. Beethoven, Larghetto de la Symphonie. Zongorán és harmoniumon előadják Marschall Bela és dr. Kneifel István urak. 4. Witt, A könny. Férfikar. 5. Monolog. Előadja Sztrilich Bela ur. 6. Dr. Horváth Akos, Szerenád. Férfikar. Belépő-jegyek 1 koronájával Sztrilich Zsigmond úr kereskedésében előre is váltható. A t. pártoló tagok a tagsági jegy 3-ik szelvényével ráfizetés nélkül válthatnak jegyet. Kezdeté esti 8 órakor.

Házasság. Hoffmann Mátyas újvidéki főgymnáziumtanárnőül vette Tisiotti Teréz kisasszonyt Ujvidéken. **Tanítói jubileum.** O-Futtakról írják lapunknak: Huszonöt évet töltött az iskola szolgálatában, nehez viszonyok között működve, mar magában is imponáló jelenség; de 25 évi működés alatt soha egy hajszálnyira sem tantorodni el a kötelességteljesítéstől, ambícióval működni: ez egyenesen példa, mely tisztelőre és becsülésre méltó. A derek tanfőúr, kiről szólunk, Gruber Bálint ó-futtaki népiskolai tanító, ki f. évi október hó 24-én töltötte be szolgálatának 25-ik évét. Ez alkalomból a jubilánst saját lakásán üdvözölték kartársai, számos tisztelői és barátai. Csupán ezen szűkebb körrel volt közölve a tervezett házas ünneples, amely a maga meleg közvetlenségével valóban kitünően sikerült. Látogatás meglepte őt e szeretetteljes meglelézés. A jubilánst Eigl József apátplébános és iskolai igazgató üdvözölte szép beszédben. A köszöntők sorában felemlítendő Mihálovits I. és Kovács István méltatta az ünnepelt derekasságát; továbbá Leiszter I. nyug. tanító, ki kitünő hatással az öreg harcos buzdításával élt volt kartársával szemben. Majd Mihálovits Endre temerini plébános intezett régi jó barátjához meglátóan szép szavakat. A barátság igaz érzelmé sugárzott ki e talpraesett szellemes beszédből. A jubilánst a tisztelgők egy remek kivitelű ezüst serleggel lepték meg. Válaszában az ünnepelt meglátóan mondott köszönetet e szeretetteljes meglelézésért.

Váltók kitöltése. Miniszteri rendelet értelmében koronázókre szóló váltókon, a számokkal irt szöveg után a váltó jobb felső sarkában, vagy ki kell írni e szót: „korona” teljesen, vagy csak „k”-ra szabad rövidíteni. Oly váltókat, a melyeken „kor”, „kr”, „kro”, vagy bármely más, meg nem engedett rövidítés fordul elő, sem az osztrák-magyar bank, sem más pénzintézet nem fogad el. Természetesen a váltó szövegében ott, a hol az összeg betűkkel van kiírva, ezentúl is, úgy mint eddig egészen kiirandó a „korona.”

Egy félmillió pör vége. Kis-Kérről írja levelezőnk: Kis-Kér községet még a Németországból bevándorolt németek alapították 1786-ban a kulai kir. kincstári uradalom birtokán. 1812—1836-ig egy Falkenstein Frigyes nevű arvaatyja alaposan megdézsmálta a község arvapénztárát úgy annyira, hogy az 1838-ban foganatosított vizsgálat a kamatokkal együtt 36450 váltóforintos hiányt állapított meg, melyet a földesúr kincstári uradalom be is hajtott és a hiány törlesztésére fordított. De Kis-Kér község mint erkölcsi testület e hiány megtérítésére magát jogilag kötelezettnek soha sem érezte és követelését, mely azóta 253.575 forintra vagyis több mint félmillió koronára szaporodott, egyre szorgalmazta, annyival is inkább, mert a sikkeszsás csak is a kincstári uradalom lángha felügyelete és mulasztása mellett volt lehetséges. A félszázados pör már ropant telerrrel sujtotta a községet, úgy, hogy az utolsó 12 év alatt 78 család vándorolt ki. Legutóbb a község dr. Schneider Károly bács-kulai ügyvéd útján egyezkedésre kérte Széll Kálmán miniszterelnököt, a ki aztán 100.000 koronát ajánlott meg a községnek, oly feltétellel, hogy a kincstár ezt 30 nap alatt a község pénztárába befizeti. Kis Kér elfogadta ezt az ajánlatot és így aztán elmondhatja magáról, hogy Kis-Kér, most már nem kér.

Agyonvert pénzügyőrök. Titról írják a „Szegedi Napló”-nak: A szegényebb népek az ősz beálltával legkedvesebb foglalkozása a dohánycsempészet. Nem riadnak vissza attól a számtalan veszélytől, melynek uton-utfélen ki vannak téve: A mult héten is négy adorjáni lakos, névszerint Ádok Ferenc, Böresök József, Böresök András és Vecsernyés Imre tett kísérletet ezzel a veszedelmes foglalkozással. Kibéreltek egy dereglyét és abban elhelyeztek 8 tétermáza dohányt, a tetejébe pedig káposztát raktak. A dereglyével leereszkedtek a Tiszán s a tisztamenti községekben megállva, árulgtatták a szüzdohányt. Fülebe jutott ez a dolog a pénzügyőrségnek is és nyomban értesítette a titeli pénzügyőrséget, mivel a csempészek oda iparkodtak letjünni az áruval. Szombat este érkeztek Titel alá, biztonság okáért azonban Mosorin és Titel között kötötték ki, hogy másnap onnan hordják szét a dohányt. Megérkezésük után harman bementek Titelbe, hogy a vásárt előkészítsék. Este tizenegy óra tájban érték vissza, amikor négy pénzügyőrt találtak a dereglyénél, akik annak elszabadításával foglalkoztak. A csempészek ekkor halálmegevetéssel rohantak a pénzügyőrökre, akik fegyvereiket használták a támadók ellen. Ket lövés talált a Böresök József súlyosan sérülve elesett. A másik három csempész akkor megragadta a pénzügyőrök fegyvereit s két fegyvert csakhamar kezükbe kerítették s a puskatussal Kosilka József és Rigán Elek pénzügyőröket agyonverték. A másik két pénzügyőrnek sikerült elmenekülni, akik értesítették a csendőrséget, mely még azon éjjel kézrekerítette a csempészeket, kik közül a súlyosan sérült Böresök József már halva fektett dereglyében s a másik sérült, Vecsernyés Imre is anyyi vért vesztett, hogy fölgöygyüléséhez nincs remény. Az elfogottakat Mosorinba vitték s oda várják a vizsgálóbíró megérkezését is.

Dunai közlekedés. A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság kérelmére a kereskedelemügyi miniszter az idén is engedélyezte, hogy az ősi évad beálltával életbe léptetni szokott menetrend és hajójárat korlátozásokat illetve beszüntetéseket. Ehhez képest a társaság a baja apatini járatokat folyó évi november hó 20-án, a vukovár újvidéki járatokat — a mennyiben az időjárás korábban nem tenné szükségessé — december hó 10-én megszüntetheti és november hó 2-től kezdve az illóki és futaki kikötő, valamint Novoszello lakikálomás érintését mellőzheti.

Talált gyermekek menháza. A képviselőház pénzügyi bizottságának ülésén Széll Kálmán miniszterelnök kijelentette, hogy a talált gyermekek fölnevelésére Budapesten a talált gyermekek négy központi házat fogja létesíteni és azon kívül a vidék több központján is épített a talált gyermekek számára menedékhelyet. Addig, a míg a házak építésére és felszerelésére sor kerül, már az 1901-iki költségvetésben 2.100.000 koronát irányzott elő az elzülött és talált gyermekek nevelésére.

Leikiismeretlen nevelő. Bajáról írják lapunknak: Stegmüller Hugó bajai magánhivatalnok körülbelül két hónap előtt egy francia nevelőnt fogadott fel gyermekei mellé. A nevelő jó modorával annyira megnyerte Stegmüllerék bizalmát, hogy teljesen reábizták gyermekeik gondozását. A nevelő azonban rúttul visszaélt e bizalommal. Mikor Stegmüllerék a városban tett látogatásukról majorbeli lakásukra hazatértek, az udvarban siránkozást és jajgatást hallottak. Kutatván ennek okát, csakhamar megtalálták gyermekeiket az udvarban lévő pocsolnyában fetrengve, teljesen sáros állapotban. A megrémült anya rögtön észrevette, hogy a gyermekek teljesen részegek. A szülők bevitték a gyermekeket a lakásba, a hol az étteremben 2 üres cham-pagner és 3 üres kognacsos üveg és egy nagy dózsölés nyomait látták. A nevelő a gyermekekkel és cselédekkel, a hazbeliek távollétében nagy mulatságot rendezett és nyomtalanul eltűnt. A leikiismeretlen nevelő ellen Stegmüllerék megtették a följelentést.

A zentai anarkista. Zentáról írja levelezőnk: Egy zentai subanc Illés Mihály depójában f. hó 24-én alaposan fölpláinkázott és ezen állapotában több ott időző társával élénk vitába keveredett. A vita tárgyat a szólásszabadság képezte. A szóvivő subanc, a ki az elfogyasztott ropant mennyiségű pálinkától valóssággal örjögött, kijelentette hallgatóinak, hogy ő a szólásszabadság mellett „szaval” s mint ilyen meg meri mondani bárkinek, hogy ő anarkista. A szerencsétlen örjögő — mint értesültünk — utóbb még felségsértésre is ragadtatta magát, a mi miatt az időközben előhívott rendőrség le-tartóztatta. A vizsgálat folyamatban van.

Elfogott betörők. Lapunk mult számában adott arról hírt bács topolyai levelezőnk, hogy egy éjjeltiz helyen is történt betöréses lopás. A betörők üzletket, magánlakásokat törtek fel és mindenfajta több ingóságot vittek el. A bács-topolyai csendőrség megindította a nyomozást és rá is jött, hogy a betöréseket kőbor cigányok követték el. A napokban Szabadkán egy cigány karaván vonult át, a városi rendőrség elfogta és illetőségi helyükre B. Topolyára toloncoltatta. Ezek követték el a b. topolyai betöréses lopásokat és birtokukban több ellopott tárgyat találtak.

A petroleum lámpa áldozata. Janovits Mária szabadkai lakosnő nem okult a saját baján. Ezelőtt két évvel történt, hogy elejtette az égő petroleum lámpát s egy pillanat alatt lángborította az asszony szoknyáját. Csak a gyors segélynek köszönhetette, hogy össze nem égett. A napokban ismételtlen megesett vele az a szerencsétlenség, hogy elejtette az égő lámpát, amely rubáját lángba borította. A szerencsétlen asszony kirohant az udvarra s belevette magát a sertesől melletti sárba s addig fetrengelt abban, amíg a tűzet sikerült neki eloltania. Az előhívott orvos gyógykezelés alá vette a súlyosan összeégett, de életbenmaradásához kevés a remény.

Templomrablók. Zentáról írják lapunknak: Két reményteljes esetet Sinka István 17 és Gyuresik Imre 15 éves subanc még e hó elején egy napon, esteli harangozáskor belopódzkodtak az alsóvárosi templomba, a hol akkor éjjel merészen gyertyát gyújtottak és kiraboltak 2 perselyt, melyeket egy magukkal vitt drót és egy rossz bicska segítségével törtek fel. A perselyekben összesen 26 korona 80 fillért találtak. Ezt az összeget saját vallomásuk szerint a tett elkövetése után a nagy oltármögött nyomban elosztották maguk között; azután felmentek a templom padlására, megvárták a reggelt s mikor a harangozó szokott hajnali harangozást vezette, lejöttek a padlásról, hogy tervük szerint észrevétlenül kiszökhessenek. Ez sikerült is, mert a kulcs az ajtóban volt. Midőn a szabadban voltak, első gondolatuk az volt, hogy kártyázni fognak. Vettek egy tucat kártyát és lementek a Népkerbe kártyázni. Sinka azonban csakhamar föl hagyott a mesterséggel, mert társa „disznóban” volt. A nyertes még az nap egy koromban is mulatott, a hol állítólag egy „tambur” sok pénzt elnyert tőle. A tett elkövetése óta egyik sem volt otthon, hanem a szerűk között egy szarkupban ültek tanját. Itt fogta el őket f. hó 26-án a csendőrség, a mely erős gyanu okok alapján már körözta a jómadarakat, a kik eleinte konokul tagadtak mindent, később azonban Gyuresik töredelmes vallomást tett. A reményteljes mákvirágokat a vizsgálat befejeztével javító-intézetbe fogják küldeni.

Irodalmi jelentés. Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a hazai sajtó által általában igen kedvezőleg fogadott saját szerkesztésében és kiadásában megjelent legutóbbi három művemből egy-egy fűzött példányt 50% árkedvezményrel vagyis féláron a pénz előre való beklüdtésével bérmentve, vagy utólagos fizetés esetén utánvétellel szives rendelkezésére bocsajthatók. Munkáim ezek: 1. „Magyar Közmondások Könyve” (280 oldal. Bolti ára 4 kor. tölem rendelve 2 korona). 2. „A közmondásokról.” Tanulmány (1 kor. bolti ár helyett 50 fillér). 3. „Anyósok Könyve” humorisztikus. illusztrált mű (200 oldal 2 kor. helyett nálam 1 kor.) Mind a három mű 7 kor. bolti ár helyett egy csomagban csak 3 kor.-ért rendelhető meg. A könyvek teljesen újak, tiszták, épek és fölvegatlanok. Az ottani egyesületek könyvtári részére nagyon ajánlhatók. Tömegesb megrendelés esetén még nagyobb árkedvezményt adok. Bogdásán (Baranyamegye) 1900. okt. 27-én. Sirisaka Andor.

„Az állatok világa.” Brehm hatalmas művéből, amelynek magyar kiadása most indult meg, a második füzet is napvilágot látott. Ebben szintén a majmok rendkívül érdekes életét festi a szerző azzal a bányulatos közvetlenséggel és azzal a mesteri leirással, amely a munkát az egész világon kedvelté tette. Ennek a második füzetnek a szövegét kilenc kitünő rajz illusztrálja. Adva van még a füzethez egy fekete nyomatú műlap és egy színes nyomatú műmelléklet. Az állatok világa Légrady testvérek könyvkiadóhivatalában (Budapest, váci-körút 78.) jelenik meg s minden könyvkereskedésben megkapható. Egy füzet ára 80 fillér. Tájképzőanyagot a kiadóhivatal ingyen és bérmentve készségesen küld.

Munkások kerestetnek. Az alföldi kubikos munkás messze vidéken híres. Kapóság is nagyon. És sohasem panaszkodhatnak, hogy nincs kereset, mert mindenütt folyó nagyobb szertű földmunkálatok melyeknél a kubikost nélkülözni nem lehet. A munkásköznek nagy hiányát érzik mindenfelé. Nem kevesebb, mint 1658 kubikost keresnek most egyszerre. Akinek munkás két keze van és elakar szegődni, az ugyancsak válogathat a helyek között. A miniszter a munkáskeresletről a következő kimutatást adja: Rudolfsnádi arm. társ. kubikmunkára 80 munkást. Gombos Vajszkai arm. társ. kubikmunkára 400 munkást. Monostor-szigeti arm. társ. kubikmunkára 200 munkást. Colombó Sándor Dunakesz kubikmunkára 80 munkást. Grün Salamon Budapest kubikmunkára 38 munkást. Szentendrei munkásköz. szőlőmunkára 40 munkást. Gróf Zichy Nándor Dunadony kubikmunkára 100 munkást. Kassai munkásköz. erdei munkára 600 munkást. Összesen kerestetik 1658 munkás.

Hűtlen cseléd. Bács-Topolyáról írja tudósítónk: Czellig Janos egy éve volt mint kocsis alkalmazva a helybeli plébánián, péntek délelőtt a prépost-plébános a három káplánjával együtt Tárnok Józsefnél volt ebéden s lakásán minden ajtót becsukott, de a káplánoknak a folyosóhoz való kulcsa az iroda helyiségben a falon volt felakasztva, ezen kulcs segítségével Czellig felnyitotta a folyosóajtót, s itt megtalálva a lakószoba kulcsát, bement a prépost hálószobájába s ott pénz után kutatott, de munkájában meglepte a 13 éves cseléd, kinek feltűnt a kocsinak a folyosón kinn hagyott papusa. A megszeppent Czellig rendbe hozta a szobát s mindent becsukva dolga után nézett, de a cseléd lány által értesített papok kérdéseire bevallotta, hogy pénzt keresett. Bekísértetett a csendőrséghez, hol jegyzőkönyv felvétele után szabadon bocsájtották.

A Magyar Hirlap ajándéka. A Magyar Hirlap karácsonyi ajándéka, amely esztendőről-esztendőre megismétlődött, ezuttal gazdagabb és bőségesebb lesz minden eddiginél, már csak azért is, mert ez éppen a tizedik karácsony, hogy alkalmunk és módunk van rá olvasóinknak külön is örömet szerezni. Egész kis könyvtár, teljes tíz regény lesz a karácsonyi ajándékunk: tíz érdekes könyv, a hazai és külföldi szerzők legjelesebbjeinek munkái. A regényírók, kiknek munkáit előfizetőink megkapják, a következők: Hazai írók: Jokai Mór, Mikszáth Kálmán, Bródy Sándor, Barsony István, Herczegh Ferenc. Külföldiek: Georges Ohnet, Emile Zola, Marcel Prévost, Ridder Haggard, Leo Tolstoj. A könyveket ez év december közepén küldjük szét, úgy tehát, hogy karácsony ünnepére már mindenkinek a kezében lesz, akit megillet. Erre vonatkozólag pedig a következőket kell az olvasók szives tudomására hoznunk: Könyvajándékra csak azok az előfizetők tarthatnak számot, akik közvetlenül a Magyar Hirlap előfizetői. Akik egyenként vásárolják a lapot, vagy közvetve fizetnek elő (tözsédekben, papirkereskedésben, csomag-szállítónál), akik tehát ily módon a Magyar Hirlap törzskönyveiben nem fordulnak elő, azok természetesen nem részesülhetnek ebben a kedvezményben. Ez már csak azért is természetesen, mert a kiadóhivatalnak nincs is módjában másképp ellenőrizni valakinek előfizető voltát, mint csakis a saját, hiteles törzskönyvei alapján. A könyvek kiosztása, illetőleg szétküldése olyképp történik, hogy: minden fél éves vagy egész éves előfizető tíz kötet regényt kap, minden negyed éves előfizető öt kötet regényt, minden hónapos előfizető két kötet regényt. E megállapított rendszer alól a kiadóhivatal semmiféle kivételt nem tehet. Minden előfizetőnek e szabály alapján járnak ki az ajándékkönyvek. Erre pedig a decemberi előfizetői listástrom lesz az irányadó. Így tehát aki most az október-decemberi évnegyed kezdetén fél évre vagy negyed évre előfizet, már ezen az alapon tíz, illetőleg öt kötet regényre tarthat számot. Ugyancsak megkapják a tíz vagy öt kötet regényt azok, akik most mint új előfizetők fél évre vagy negyed évre lépnek. Azok, akik decemberben egy hónapra fizetnek elő, vagy újítják meg az előfizetésüket, két kötetet kapnak. Mindenkinek módjában van tehát már most kiválasztani azt a kategóriát, amely neki és viszonyainak legjobban megfelel. Ezt mindenki maga határozza meg, a kiadóhivatalnak csak az a kérése lehet a közönséghez, hogy a döntést ne halasztja sokára, nehogy a könyvek kellő számban való kinyomatása és szétküldése zavarral járjon, ami a sok ezer könyv mellett könnyen megtörténhet. Lehetetlen és teljesen kizárt dolog emellett, hogy egyesek egyik kategóriából a másikba tévesse át, hogy például azok, akik hónapról-hónapra fizetnek elő, többet kapjanak, mint két kötetet. Az egy havi előfizetések pótlásába vagy utólagos lekötésébe se egyeztetik bele a kiadóhivatal, mert ez is föltétlenül zavarokat okozna. Még csak azt kell mondanunk, hogy a küldött regények teljesen új, csinos kiállítású, szépen fűzött könyvek lesznek, amelyek nemcsak pillanatnyi örömet szereznek, de minden könyvtárnak díszére és becsületére válnak. Tisztelettel a Magyar Hirlap kiadóhivatala. Budapest, V., Honvéd utca 10.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Nemes-Militics község elöljárósága közhírré teszi, hogy a tulajdonához tartozó 3 drb kiselezett kan **folyó évi november hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor** a község házában megtartandó szóbeli árverésen készpénz fizetés mellett el fog adni.

Kelt Nemes-Militicsen, 1900. október 27-én.
2—2 **Elöljáróság.**

3300. szám.
kig. 1900.

Pályázat.

Alulírott elöljáróság részéről a leköszönés folytán tisedésbe jött községi rendőrzetelő állásra a pályázat kiíratik azzal, hogy a kérvények **november hó 10-ig** az elöljáróságnál benyújtandók, később érkezők figyelembe vételre nem fognak.

Feltételek:

- Evi fizetés 600 korona utólag felveendő havi részletekben és teljes rubázat és felszerelés;
- magyar honpolgárság;
- védkötelezettségüknek megfelelték, 24. életévüket betöltötték, a 60-ikat pedig el nem érték;
- teljesen egészségesek;
- a magyar nyelvet szó- és írásban oly tökéletesen bírják, hogy azon az előirt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek legyenek és a községben divó szerb nyelvet tudják;
- kiszolgált altisztek és csendőrök előnyvel bírnak.

Csurogh, 1900. évi október hó 25-én.

3—2

Az elöljáróság.

5887. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetés.

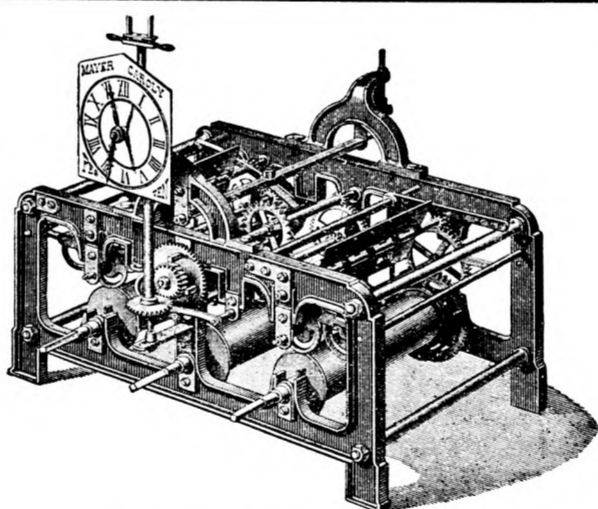
Bács-Bodrogh vármegye, bács-kulai járásához tartozó Veprovác községében lemondás folytán megítresedett havi előleges részletekben felvehető 600 korona évi fizetéssel javadalmazott községi iruoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket a kulai szolgabírói hivatalhoz **folyó év november hó 20-ig** annál is inkább nyújtásuk be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Bács-Kulán, 1900. évi október hó 25-én.

Koller,
szolgabíró.

3—2

Toronyórák,

városházi, laktanyai, vasuti órákat ajánl legjobb kivitelben, legolcsóbb áron és jótállással

MAYER KÁROLY utóda

MÜLLER JÁNOS

államilag kedvezményezett első magyar vaspálya-, épület- és toronyóra-gyára gazberendezéssel

Budapest, VII., Kazinczy-utca 3. (Dohány-utca sarkán).

Alapítási év 1844.

Képes árjegyzéket és költségterveket ingyen és bérmentve küld.

Kész toronyórák raktáron

Budapest és Ó-Becsén (Bácsmegeye). 6—5

Hirdetmény.

Gazdát keresek körülbelül 300 magyar holdas gazdaságomba, ki a mezőgazdaságban és az állattenyésztésben teljes gyakorlottsággal bír. Cim: **Dr. Vujevich Zoltán** földbirtokos Nemes-Militics. 3—2

7037. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetés.

Paraga községében tisedésben levő szülésznoi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása a községi pénztárból évi 40 korona és minden szülési eset után a felek által fizetendő 4 korona.

Az állást elnyerni óhajtókat felhívom, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényüket **1900. évi november hó 10-ig** hozzám adják be.

Palánkán, 1900. évi október hó 25-én.

Ritter,
szolgabíró.

Hirdetmény.

Rigyicán a Fleckenstein János és társai nevére cégezett **fűszer, rövid- és rőfösáru raktár** 14 napon belül szabad kézből 40 %-kal a beszerzési áron alul eladó.

Fleckenstein János és társai.

1994. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetés.

Pacsér községben lemondás folytán tisedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitattik.

Folyamodó köteles kimutatni:

- hogy magyar honpolgár;
- védkötelezettségének megfelelt, a 60. évet be nem töltötte;
- irni, olvasni tud;
- kifogástalan előéletű.

Előnyben részesülnek kiszolgált csendőrök és altisztek.

Evi fizetés 600 korona havi utólagos részletekben, felszerelést az elöljáróság, ellenben a rubázatot sajátjából tartozik fedezni.

Felszerelt kérvények **folyó évi november hó 15-ig** alulírott elöljárósághoz nyújtandók be.

Pacséron, 1900. évi október hó 22-én.

3—3

Az elöljáróság.

Haszonbérbeadó

a bács-almási uradalomhoz tartozó kunbajai gazdaság (Szabadka-bajai vasutvonal) „bács-almási szőlők“ megállóhelytől — melynek állomássá fejlesztése most van folyamatban — 1/4 órányira, a bács-almási vasuti állomástól pedig 1/2 órányira fekvő, 2169 ³³⁶/₁₀₀₀ hold (1000 ölel) 1901. évi szeptember 1-től 9 évre vadászati jog nélkül. A haszonbér negyedévenként előre fizetendő. Az óvadéknak — melynek összege megállapodás tárgyát képezendő — kamatai vagy szelvényei haszonbérlet illetik. Adókat a tulajdonos fizeti. Bérlet köteles az épületeket jókarban tartani, tűz ellen biztosítani. Szerződés át nem ruházható. Albérletbe nem adható. Gazdálkodás négyes forgásban eszközözlendő. Szalma, takarmány fölletendő és kihordatandó. Feltörés tilos. Bélyeg és illeték a bérlet terhe. Bérlet az őszi vetéseket átveszi és a vetőmag árát megtéríti. Szénát, takarmányt 4 koronáért, a szalmát 60—80 fillérért kapja, ugyanannyiért adja vissza.

Zárt ajánlatok, melyeket a tulajdonos grófnő testzés szerint visszautasíthat, az ajánlott évi haszonbér fél évre eső részével egyenlő biztosítékkal **1900. évi december 31-ig** hozzám küldendők.

Dr. Dobosffy Ferenc, ügyvéd,

3—3 Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 12. szám

„Stearoptinum“

bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

20—19

A hatásáért kezességet vállal, ami, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

BUDAPEST, VII. kerület, Mexikói-ut 88. sz. II. 25.